

Od Redakcji

Czy czeka nas powrót „wielkich narracji” w popkulturze? Takie pytanie można by postawić nie tylko na podstawie badania konkretnych fenomenów z obszaru współczesnego filmu, seriali telewizyjnych, komiksów czy gier komputerowych, ale i po lekturze większości opracowań teoretycznych, starających się zrozumieć specyfikę współczesnych (nowych?) narracji. Bezdyskusyjne wydaje się założenie przełomowej książki Henry’ego Jenkinsa *Kultura konwergencji*, że wraz ze wzbogaceniem klasycznych popkulturowych opowieści o różne mechanizmy medialne zanikają wszelkie bariery narracyjne, które do tej pory ograniczały twórców w ramach wybranego medium. Początek XXI wieku okazywałby się zatem, jak chce Jenkins, domeną transmedialnych opowieści, dla których jedynym satysfakcjonującym modelem narracyjno-ekonomicznym są rozrastające się w nieskończoność fikcyjne uniwersa.

Powszechnie powtarzane słowa, że znajdujemy się właśnie u progu estetycznej i narracyjnej rewolucji, które wybranym fenomenom popkultury mają przynieść nowe media, zasadniczo nie budzą wątpliwości. Bo o jakiej rewolucji byłaby tu mowa? Serialność, multimedialność i transmedialność to swoiste feytsze dzisiejszego dyskursu popkulturowego, których nie poddaje się namysłowi historycznemu wskazującemu na wieloletnią ewolucję określonych modeli narracyjnych w ramach kina czy komputerowej rozrywki, propagując zamiast tego upraszczającą tezę o wielkim „cyfrowym wybuchu”. Innymi słowy, we współczesnych studiach nad popkulturą wyraźnie brakuje komponentu swoście rozumianej archeologii popkultury, która wychodząc ze schematycznego myślenia kategoriami nowomiedialnymi potrafiłaby zinterpretować wybrane modele narracyjne pod kątem ich wcześniejszych niż przyjmowane przez autora *Kultury konwergencji* korzeni.

Najnowszy numer „Studiów Kulturoznawczych” ma zachęcić czytelników do namysłu na temat faktycznej „nowości” wybranych modeli narracyjnych. Dalekosiężnym celem autorów jest natomiast zaproszenie do dyskusji o współczesnej popkulturze, która przywróciłaby potrzebę wzięcia pod uwagę kontekstów historycznych, zbyt łatwo zastępowanych dziś hasłami projektowanymi przez przemysły medialne. Zaproszeni autorzy, których artykuły znalazły się w ni-

niejszym tomie, poruszają wiele zagadnień odnoszących się do różnych schematów narracyjnych popkultury i ich przemian. W obszarze badań nad filmem Piotr Pławuszewski, analizując filmografię dokumentalisty Jacka Bławuta, pyta o możliwy zakres narracyjnych środków filmu dokumentalnego w celu zrekonstruowania portretu współczesnego *homo virtualis*. Dariusz Brzostek przygląda się zaś sposobowi konstruowania wybranych fabuł w ramach brytyjskiego horroru kontrkulturowego, jako przykładowi redefiniowania kategorii związanych z szeroką rozumianą nowoczesnością w kontekście folklorystycznej tradycji Albionu. W ramach badań nad medium komiksowym Paweł Ciołkiewicz rekonstruuje złożone struktury fabularno-ekonomiczne współczesnego fenomenu popkulturowego, którym stały się ekranizacje komiksów wydawnictwa Marvel Comics, w kontekście odtwarzania przez nie klasycznych schematów narracji mitycznych i baśniowych. Tomasz Żaglewski, przyglądając się wielowątkowej strukturze komiksowego wydarzenia *Secret Wars*, wskazuje na medium obrazkowe jako istotny punkt wyjścia, a zarazem ważne pole eksperymentalne dla wielu pozakomiksowych strategii narracyjnych. Katarzyna Marak poprzez swoją rekonstrukcję praktyk odbiorczych związanych z serią gier *Silent Hill* stawia pytanie o specyfikę aktywnego uczestnictwa w narracji wybranego popkulturowego uniwersum. Karolina Kulpa, odnosząc się do reinterpretacji mitu Kleopatry we współczesnych realiach komercyjnych, stara się zrozumieć atrakcyjność mitu władczyni Egiptu dla współczesnego konsumenta, zaś Emilia Stachowska analizuje autonarracje kobiet homoseksualnych przedstawiane w ramach komunikacji komputerowo zapośredniczonej.

Zebrane artykuły sygnalizują jedynie wybrane aspekty tekstów popkultury, które wymagają głębszego namysłu w ramach wielowątkowych zależności narracyjnych, szczególnie w aspekcie badania ich pod kątem ich historycznych przemian. Redakcja ma jednak nadzieję, że konkretne obserwacje zawarte w niniejszym tomie skłonią kolejnych badaczy do podejmowania systematycznej refleksji na temat potrzeby zniesienia aury rzekomej nowości dzisiejszych narracji popkulturowych.